

§ 78

Revidering av bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda

KSN-2024-03266

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** revidera bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda i Uppsala kommun OPF-KL18 gällande kapitel 3 § 5 pensionsavgifter i enlighet med ärendets bilaga 1, samt
2. **att** det reviderade regelverket OPF-KR25 gäller från och med 1 januari 2025.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

3. **att** följa efterlevnaden av reglerna för omställningsstöd, samt
4. **att** Uppsala kommun tillskriver SKR att vid nästa revidering av bestämmelserna om omställningsstöd och pension för förtroendevalda verka för att även första årets utbetalning av omställningsstöd samordnas med förvärsinkomster.

Sammanfattning

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 18 oktober 2024 beslutat att anta revideringar i OPF-KL18 gällande kapitel 3 § 5 pensionsavgifter och att det reviderade regelverket byter namn till OPF-KR25. Regelverket innehåller bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda.

Revideringen medför att pensionsavgifterna, som beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst, höjs från 4,5 procent till 6 procent.

Arvodesberedningen har vid sammanträde den 13 februari 2025 föreslagit kommunfullmäktige att revidera Uppsala kommuns regelverk gällande förtroendevaldas pensioner i enlighet med SKR:s förslag.

Kommunstyrelsen
ProtokollsutdragDatum:
2025-03-05

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag 5 mars 2025 § 64
- Tjänsteskrivelse daterad den 19 februari 2025
- Bilaga 1, förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda i Uppsala kommun OPF-KR25

Yrkanden

Therez Almerfors (M), Ehsan Nasari (C) och Jonas Segersam (KD) yrkar att Uppsala kommun tillskriver SKR att vid nästa revidering av bestämmelserna om omställningsstöd och pension för förtroendevalda verka för att även första årets utbetalning av omställningsstöd samordnas med förvärvsinkomster.

Erik Pelling (S), Tobias Smedberg (V), Jonas Segersam (KD) och Jennie Claesson (L) yrkar bifall till Therez Almerfors (M) med fleras yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden finner först att kommunstyrelsen bifaller Therez Almerfors (M) med fleras yrkande.

Ordföranden finner därefter att kommunstyrelsen bifaller föreliggande förslag.

Särskilt yttrande

Therez Almerfors (M) lämnar följande särskilda yttrande:

Varje skattekrona ska behandlas med respekt för skattebetalarna och därför är det väldigt viktigt att vi säkerställer att pengarna går till rätt saker. Att personer som får omställningsstöd fortsätter få det trots att de har en lön är ett tydligt exempel på sådant som skattepengar inte ska gå till. Det behövs en reformering av de regler som finns idag, och vi anser att det bästa sättet att få till ett nytt och bättre system är att det arbetas in i SKR:s rekommendationer. Därför är vi glada att vårt yrkande gick igenom.

Ehsan Nasari (C) lämnar följande särskilda yttrande:

Det är viktigt med ett omställningsstöd för förtroendevalda, men villkoren måste vara rimliga. Att intjänade inkomster inte dras av från omställningsstödet första året är inte en rimlig princip och något Centerpartiet anser borde ändras. Därför är vi positiva till vårt bifallna yrkande om att Uppsala kommun tillskriver SKR att vid nästa revidering av bestämmelserna om omställningsstöd och pension för förtroendevalda verka för att även första årets utbetalning av omställningsstöd samordnas med förvärvsinkomster. På detta sätt säkerställer vi legitimiteten av de omställningsstöd som faktiskt behövs.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2025-03-05

Stefan Hanna (UP) lämnar följande särskilda yttrande:

Utvecklingspartiet demokraterna, UP, anser att samordning av inkomster direkt ska tillämpas för politiker som kan utnyttja ett ekonomiskt omställningsstöd. Det är moraliskt illaluktande om Uppsala kommun tillåter att skattebetalarna ska finansiera ett omställningsstöd om den med sådan rätt får ett nytt uppdrag som ger ett arvode eller en lön. Det är rimligt att om lönen understiger omställningsstödet kan den delen under den avtalade omställningsperioden kompenseras av skattekollektivet. UP yrkar att i kapitel 2 §6 ta bort ordet ”inte” så att förvärvsinkomster samordnas.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-02-19
Rev 2025-03-05

Diarienummer:
KSN-2024-03266

Handläggare:
Kerstin Sundqvist, Lennart Lönnquist

Revidering av bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** revidera bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda i Uppsala kommun OPF-KL18 gällande kapitel 2 §§ 4 och 5 samt kapitel 3 § 5 pensionsavgifter i enlighet med ärendets bilaga 1, samt
2. **att** det reviderade regelverket OPF-KR25 gäller från och med 1 januari 2025.

Kommunstyrelsen föreslås besluta för egen del

1. **att** följa efterlevnaden av reglerna för omställningsstöd.

Ärendet

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 18 oktober 2024 beslutat att anta revideringar i OPF-KL18 gällande kapitel 3 § 5 pensionsavgifter och att det reviderade regelverket byter namn till OPF-KR25. Regelverket innehåller bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda.

Revideringen medför att pensionsavgifterna, som beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst, höjs från 4,5 procent till 6 procent.

Arvodesberedningen har vid sammanträde den 13 februari 2025 föreslagit kommunfullmäktige att revidera Uppsala kommuns regelverk gällande förtroendevaldas pensioner i enlighet med SKR:s förslag.

Beredning

Ärendet har beretts av arvodesberedningen.

Kommunledningskontoret gör ingen egen beredning av frågor som rör ersättningar och andra rättigheter för förtroendevalda, utan för på detta sätt fram arvodesberedningens förslag.

Föredragning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har genom åren haft ett förslag på standardregelverk för förtroendevaldas pensioner m.m. för lokalt antagande. Regelverken har haft olika benämningar, och anpassats utifrån ändrade förutsättningar i omvärlden.

Sedan 2014 benämns SKR:s regelverk OPF-KL – förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda. En bärande tanke med OPF är att bestämmelserna ska underlätta och möjliggöra för förtroendevalda att förena arbetsliv och uppdrag och därmed har bestämmelserna i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun antog SKR:s förslag till regelverk 10–11 december 2018, § 215.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 18 oktober 2024 beslutat att anta revideringar i OPF-KL18 gällande kapitel 3 § 5 pensionsavgifter och att det reviderade regelverket byter namn till OPF-KR 25. Efter beslutet har SKR via cirkulär 24:63 reviderat bestämmelserna ytterligare. Förändringen gäller 2 kap §§ 4 och 5 ekonomiskt omställningsstöd och en förändrad hänvisning till lagen om anställningsstöd (LAS) istället för socialförsäkringsbalken (SFB).

Revideringen föranleds att pensionsavtalet AKAP-KR sedan den 1 januari 2023 gäller för anställda inom kommuner och regioner. Det helt avgiftsbestämda pensionsavtalet har pensionsavsättningar om 6 procent respektive 31,5 procent, vilket är högre än föreliggande avgiftsnivåer i OPF.

Kommunstyrelsen beslutade 23 november 2022, § 21, om Aktiva omställningsinsatser i kapitel 2 § 3 i OPF-KL 18. Det beslutet har lagts till i föreliggande förslag till OPF-KR 25 för Uppsala kommun i bilaga 1. Förtroendevalda kan ansöka om aktiv omställningsinsats senast tre månader efter avslutat uppdrag. Insatsen ges inom ramen för Uppsala kommuns Outplacement-program. Insatserna kan som längst pågå i sex månader. Ersättning för aktiva omställningsinsatser ges upp till 0,5 prisbasbelopp per person. Pensionsmyndigheten beslutar om aktiva omställningsinsatser över längre tid än sex månader och över 0,5 prisbelopp per person.

I bestämmelsernas kapitel 2, § 3, anges att den förtroendevalde själv aktivt ska verka för att få ett nytt arbete. Arvodesberedningen har gjort ett tillägg därom i bestämmelserna och föreslår att kommunstyrelsen som pensionsmyndighet beslutar att följa efterlevnaden av regeln. I kap 3, § 5, förtydligas skrivningen om pensionsavgifter. Även i kap 3, § 7, skrivs in en hänvisning om hur den förtroendevalde kan ta del av pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning till pensionsavgift.

Förslaget till regelverk i ärendets bilaga 1 har satts i ny mall i enlighet med Uppsala kommuns grafiska profil och därigenom genomgått smärre redaktionella förändringar

i jämförelse med SKR:s standardförslag. Det gäller exempelvis att det är Uppsala kommuns förtroendevalda som omfattas.

Ekonomiska konsekvenser

Uppsala kommuns pensionsbolag KPA beräknar att de samlade kostnaderna för OPF kommer att öka med 33,3 procent med anledning av att regelverket förändras. Det betyder att om det nya regelverket skulle tillämpats för år 2023 skulle kostnaden varit 1 357 919 kronor, jämfört med faktiskt kostnad om 1 018 439 kronor.

Kostnadsökningen för år 2025 täcks inom befintlig ekonomisk ram för kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 19 februari 2025
- Bilaga 1, förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda i Uppsala kommun OPF-KR25

Kommunledningskontoret

Birgitta Petterson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör

Beslutsfattare:
Kommunfullmäktige

Dokumentansvarig:
Arvodesberedningen

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF- KR 25)

Innehåll

Allmänt om bestämmelserna	4
Kapitel 1 - Inledande bestämmelser	5
§ 1 Lokal pensionsmyndighet	5
§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna.....	5
Kapitel 2 - Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda.....	6
§ 1 Tillämpningsområde m.m.	6
§ 2 Omställningsstöd	6
§ 3 Aktiva omställningsinsatser	6
§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd	6
§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd	7
§ 6 Samordning.....	7
§ 7 Uppgiftsskyldighet	7
§ 8 Ansökan om omställningsstöd	8
§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd	8
Kapitel 3 – Pensionsbestämmelser	9
§ 1 Tillämpningsområde m.m.	9
§ 2 Pensionsförmånernas omfattning	9
§ 3 Avgiftsbestämd ålderspension	9
§ 4 Pensionsgrundande inkomst.....	9
§ 5 Pensionsavgifter	10
§ 6 Pensionsbehållning.....	10
§ 7 Information	10
§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension	11
§ 9 Uppgiftsskyldighet	11
§ 10 Sjukpension.....	11
§ 11 Efterlevandeskydd.....	12
§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån	12
§ 13 Finansiering.....	12
§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd	12
§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.	13
Kapitel 4 - Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall.....	14
§ 1 Tillämpningsområde m.m.	14
§ 2 Rätt till familjeskydd.....	14
§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall	14
§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen.....	14
§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen	15

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn.....	15
§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn.....	15
§ 8 Utbetalning av förmåner	15
Definitioner och begrepp	17
Ansvar.....	17

Allmänt om bestämmelserna

OPF-KR 25 innehåller omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. OPF- KR 25 antas av fullmäktige i Uppsala kommun.

Kapitel 1 - Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

I anslutning till OPF-KR 25 är kommunstyrelsen utsedd pensionsmyndighet för Uppsala kommuns förtroendevalda. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF- KR 25.

Arvodesberedningen är beredande organ till pensionsmyndigheten.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Förtroendevald är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som Uppsala kommun från tid till annan beslutar.

Kapitel 2 - Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete. Att den förtroendevalde aktivt verkar för att få ett nytt arbete, kommer att följas upp i samband med uppföljning av ekonomiskt omställningsstöd.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt (sina) uppdrag.

Förtroendevalda kan ansöka om aktiv omställningsinsats senast tre månader efter avslutat uppdrag. Insatsen ges inom ramen för Uppsala kommuns Outplacement-program. Insatserna kan som längst pågå i sex månader. Ersättning för aktiva omställningsinsatser ges upp till 0,5 prisbasbelopp per person.

Pensionsmyndigheten beslutar om aktiva omställningsinsatser över längre tid än sex månader och över 0,5 prisbelopp per person.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre. Det ekonomiska omställningsstödet

beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos Uppsala kommun, annan kommun, region eller kommunalförbund eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd motsvarar 60 procent av den förtroendevaldes årsarvode året innan avgångstidpunkten.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos Uppsala kommun, annan kommun, region eller kommunalförbund, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen.

§ 6 Samordning

Omställningsersättningarna enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärsinkomster om inte annat anges.

Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har förtroendevald erhållit omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd obehörigen eller med för högt belopp genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller på annat sätt eller har förtroendevald i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig, ska det för mycket utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från efterkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3–5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3–5 ska göras i anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan

Kapitel 3 – Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a) avgiftsbestämd ålderspension
- b) sjukpension
- c) efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd ålderspension

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd ålderspension enligt §§ 4 – 9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid som under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid med sammanlagt minst 40 procent av heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Om pensionsavgiften för ett kalenderår är mindre än 3 procent av inkomstbasbeloppet, betalas avgiften ut kontant året efter intjänandet i stället för att sättas av till en pensionsbehållning i kommunens balansräkning. Belopp under 258 kr (2025 års nivå) utbetalas inte. Lägsta beloppsnivå räknas årligen upp med förändringen av inkomstbasbeloppet.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos kommunen, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos kommunen.

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11.

Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

För information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift hänvisas den förtroendevalde till KPA.se för inloggning med bankID till Mina sidor.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, dvs pensionsbehållningen enligt § 6, sker månadsvis, livsvarigt, tidigast från den tidpunkt den förtroendevalde kan få allmän pension utbetalad och i övrigt enligt överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten.

Ansökan om avgiftsbestämd ålderspension ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Avgiftsbestämd ålderspension kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen avgår från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligen framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal.

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4 - Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KR 25 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar.

Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- a. familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen, och
- b. familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a. under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b. under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c. inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna

b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make, maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommunen ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Definitioner och begrepp

Pensionsmyndighet – Kommunstyrelsen i Uppsala kommun

OPF-KR – Omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda

PBF – Pension och avgångsersättning för förtroendevalda (2003)

PRF-KL – Pensionsreglemente för kommunala förtroendevalda (1988)

LAS – Lag om anställningsskydd

SFB – Socialförsäkringsbalk

FAL – Försäkringsavtalslag

AGS-KL – Avtalsgruppförsäkring

Ansvar

Bestämmelserna beslutas av kommunfullmäktige på förslag av Uppsala kommuns arvodesberedning.

2024-10-31

Kommunstyrelserna
Regionstyrelserna

Meddelande från styrelsen - Revidering av OPF-KL18 med nytt namn OPF-KR 25 (omställningsstöd och pension för förtroendevalda)

Ärendenr: SKR2024/01212

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 18 oktober 2024 beslutat

att anta föreslagna revideringar i OPF-KL18 gällande § 5 pensionsavgifter,

att det reviderade regelverket byter namn till OPF-KR 25,

att informera samtliga kommuner och regioner om ändringarna,

att uppdra åt kansliet att under perioden 2025-01-01-2025-10-01 se över regelverket i dess helhet och identifiera om det föreligger behov av andra eventuella förändringar. Översynen ska ske i dialog med medlemmarna.

Sammanfattning

Paragraf 5 i OPF-KL18 revideras för att följa samma nivå för pensionsavgifter som tjänstepensionsavtalet AKAP-KR och byta namn till OPF-KR 25.

Ärendebeskrivning

SKR (och tidigare Kommunförbundet och Landstingsförbundet) har genom åren haft ett förslag på standardregelverk för förtroendevaldas pensioner m.m. för lokalt antagande. Regelverken har haft olika benämningar, och anpassats utifrån ändrade förutsättningar i omvärlden.

Sedan 2014 benämns SKRs regelverk **OPF** – förslag till **bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda**. En bärande tanke med OPF är att bestämmelserna ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och därmed har bestämmelserna i möjligaste mån anpassats till

de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Dåvarande SKL:s styrelse beslöt i § 157/2018-09-14 att anta OPF-KL 18. Nivån för pensionsavgift följde dåvarande tjänstepensionsavtal AKAP-KL.

Sedan den 1 januari 2023 gäller pensionsavtalet AKAP-KR för anställda inom kommuner och regioner. Det helt avgiftsbestämda pensionsavtalet har pensionsavsättningar om 6 % respektive 31,5 %, vilket är högre än föreliggande avgiftsnivåer i OPF.

Kansliet ska under perioden 2025-01-01-2025-10-01 se över regelverket i dess helhet och identifiera om det föreligger behov av andra eventuella förändringar. Översynen ska ske i dialog med medlemmarna.

Ett antal mindre justeringar av redaktionell karaktär har också gjorts.

Regelverket redovisas i **bilaga 1**.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Henriksson
Ordförande